І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 77. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 27-го КВІТНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 27, 1966 No. 77. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Вівторок 26-го квітня 1966 р.

В АМЕРИЦІ

ЗУСТРІЧ ДЖАНСОНА З ПРЕЗИДЕНТОМ латинських американських держав відбудеться в часі між серпнем цього року і квітнем 1967-го року, — як передбачає асистент державного секретаря в латинсько-американських справах Лінкольн Ґордон. Ця зустріч буде новим поштовхом до скріплення Союзу для Поступу. Ґордон заявив, що американські збройні сили залишать Домініканську Республіку зараз після виборів, які мають відбутися в червні цього року. На думку Ґордона кубинський прем'єр Кастро тратить ґрунт під ногами і за кордоном і на Кубі.

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ НЕ СХВАЛИЛА фондів на допомогу для заплачення ренти, відкинувши цей проєкт більшістю 15-ох до 12-ох голосів. Уряд пропонує давати підмогу незаможним людам, щоб вони могли користати з кращих мешкань, де комірне є таке велике, що зі своїх засобів вони не можуть його заплатити. Минулого року Палата була відкинула цей проєкт, а Сенат його був прийняв; цього року сталося протилежне: Палата вже його схвалила, а Сенатська Комісія відкинула. Є надія, що повний Сенат скасує рішення Комісії.

БІЛЬШЕ ЧИСЛО НЕГРИТЯНСЬКИХ ГОЛОСІВ в південних стейтах може спричинити те, що цього року в конґресових виборах зможуть перемогти демократичні ліберальні кандидати. Між демократичними кандидатами є доволі консерватистів і прихильників расової сеґреґації, але вони можуть програти вибори, бо негритянські виборці підтримають ліберальних демократичних кандидатів. Ліберальні республіканці заявили, що тільки „божевільні" республіканці могли б кандидувати в південних стейтах під гаслом сеґреґації тепер, де збільшилося число негритянських виборців.

У В'ЄТНАМІ Є ПОДОСТАТКОМ БОМБ І РАКЕТ, — заявив заступник секретаря оборони Сайрус Р. Венс в пресовому інтерв'ю. Він відчитав в цій справі заяву голови Об'єднаних Шефів Штабу генерала Ерла Дж. Вілера, який твердить, що американське летунство дає таку підтримку наземним військам, якої досі не було в історії війни. Запаси бомб і ракет в останньому часі збільшилися з 61,000 тонн до 77.000 тонн. Американські збройні сили у В'єтнамі мають доволі амуніції, бомб і ракет та подостатком харчів, — твердив заступник секретаря оборони.

МЕТЕОР ВИДНО БУЛО НАД СХІДНІМИ СТЕЙТАМИ, від Торонта аж по Каролайни. Метеор перелетів зі швидкістю 35 миль на одну секунду. Кілька секунд видно було на небі червону, білу і синю пару, яка занепокоїла тисячі людей, що телефоном запитували поліційні станиці про цю надзвичайну подію. Метеор „зник", коли зблизився до Землі, бо розлетівся на дрібні частинки. Один вчений із Смитсонської Астрофізичної Обсерваторії каже, що цей метеор був величини футболу, а його колеґа з Гейден Плянетаріюму гадає, що метеор був більший і важив кілька сот фунтів.

У СВІТІ

ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКИЙ КАНЦЛЕР ЛЮДВІҐ ЕРГАРД ЗАЯВИВ, що він радо привітав би відвідини совєтського прем'єра Алексєя Косиґіна в Бонні. Західня Німеччина — заявив він — готова завжди до розмов з СССР на тему з'єднання Німеччини, але становище Москви в цій справі настільки неґативне, що було б недоцільним скликувати конференцію міністрів закордонних справ. Ергард відкинув комуністичний плян щодо „федерації" „двох Німеччин".

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ У ТАНТ ВІДЛЕТІВ до Европи на 10-тиденні наради з керівними особами в Лондоні, Парижі, Брюсселі і Женеві. В Брюсселі він виголосить промову на Дорадчій Асамблеї Европейської Ради, що є суроґатом панэвропейського парляменту, а в Женеві відкриє 19-ту сесію Ради Світового Здоров'я, яка є одною із автономних аґенцій ОН. У Тант вернеться до Ню Йорку 5 травня ц. р.

68 ПОЛЬСЬКИХ КАТОЛИЦЬКИХ ЄПИСКОПІВ СКЛАЛИ на письмі заяву льояльности, солідарности і відданости кардиналові Стефанові Вишинському, відповівши таким чином на спроби польських комуністичних вожаків розколоти польське духовенство і настоюжити проти Вишинського частину вищого клиру. З новою атакою проти кардинала Вишинського виступив „ідеолог" польських комуністів Зенон Клішко, який розмежовував „реакційну політику єпископату" й „мільйони віруючих, а між ними більшість духовенства".

АВСТРАЛІЯ І СІНҐАПУР ЗВЕРНУЛИСЯ ДО БРИТАНІЇ, щоб вона зберегла надалі морсько-летунську базу в Сінґапурі. Сінґапурський прем'єр, Лі Куан Ю, перебував у Лондоні в переїзді до Штокгольму на міжнародну соціялістичну конференцію і нараджувався з британським прем'єром Гаролдом Вільсоном.

В ДЖАКАРТІ, СТОЛИЦІ ІНДОНЕЗІЇ, РАДИТИМЕ 12 травня ц. р. т. зв. Дорадчий Конґрес, що ним Сукарно замінив виборний парлямент. Цей Дорадчий Конґрес „обрав" був три роки тому Сукарна на „досмертного президента". Тепер всі опозиційні супроти Сукарна елементи, які насправді прийшли до влади, покладають надію на Дорадчий Конґрес, що той вибере віце-президента, який автоматично став би президентом, коли Сукарна вислали б „на лікування". Становище віце-президента в Індонезії від 9-ох років не обсаджене. Найповажнішим кандидатом на віце-президента є генерал Абдул Гаріс Насучіон, завзятий антикомуніст та антаґоніст Сукарна.

ІНДІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР, ПАНІ ІНДІРА ҐАНДІ, РІШУЧЕ ЗАПЕРЕЧИЛА в радіопромові до народу, наче б вона, під натиском збоку Америки, відмовилась від соціялістичних цілей, до яких змагав її батько, кол. прем'єр Джавагарлал Неру. Індіра Ґанді заявила, що „Індія не повінчалась з соціялізмом" та що соціялізм не полягає на пустих фразах, тільки на економічній програмі, яку треба виконувати. Індіра Ґанді поручала своїм землякам, щоб вони судили політику уряду за ділами.

ОДИН АДВОКАТ В АТЕНАХ ЗАКИНУВ ПУБЛІЧНО колишньому грецькому прем'єрові Ґеорґові Папандреу, що той знищив документи, які доказували тісне пов'язання його сина, члена його уряду Андреаса Папандреу, з „лівою" військовою організацією „Аспіда", яка плянувала протидержавну змову, яка „лівих" привела б до влади. 25 військовиків, членів „Аспіди", перебувають у в'язниці, чекаючи на розправу.

ПЕРЕД СТАРТОМ ДЖЕМІНІ 9

У зв'язку із плянованим на день 17 травня цього року випущенням Джеміні 9 із Кейп Кеннеді у Гюстоні в Тексас відбулася пресова конференція, на якій подано інформації про цей лет. На фото: астронавт Юджин Сернен (зліва) і Томас Стеффорд демонструють модель астронавта, що мав би відбути дво- і півгодинний хід в космічних просторах.

МекНамара твердить, що він зменшує число бомбовиків в порозумінні з військовиками

Вашинґтон. — Секретар оборони Роберт МекНамара скликав пресову конференцію, на якій рішуче заперечив твердження Палатної Підкомісії Збройних Сил, що він на власну руку, проти опінії військових шефів, зарядив зменшити число бомбовиків. Цю Підкомісію оголюв конґресмен демократ із Луїзіяни Едвард Геберт. Вона опублікувала звіт, в якому твердить, що секретар оборони діяв проти волі шефів штабів, коли заряджував зменшити число далекосяжних бомбовиків, і невірно інформував Конґрес в цій спраті, хоч, на думку більшости членів Підкомісії не можна рискувати та зменшувати число бомбовиків та оборону ЗДА покладати в більшості на далекосяжні ракети. МекНамара заявив на пресовій конференції, що твердження Підкомісії вповні неправдиве. На пресовій конференції крім МекНамари були присутні заступник секретаря оборони Сайрус Р. Венс, секретар летунства Гаролд Бравн і генерал Дж. Вілер — голова Об'єднаних Шефів Штабу. Секретар оборони твердив: 1. Шефи штабів одноголосно погодилися на те, щоб до 1971-го року відтягнути зі служби 345 бомбовиків типу Б-52, які приділено до оперативних акцій в 1954 році. 2. Цю акцію заініціювало само летунство, а інші шефи збройних сил її підтримали, погоджуючися на те, щоб по 1971-му році послуговуватися бомбовиками типу ФБ-ІІІ. 3. Шефи штабів не рекомендували продукувати нові типи далекосяжних бомбовиків, тільки послуговуватися дотеперішніми типами, поки не буде випродуковане потрібне число далекосяжних керованих ракет.

В Україні слухали Великодніх Богослужень по радіо

Ворожий Україні московсько - большевицький режим знищив Українську Православну Церкву й Українську Католицьку Церкву, накинувши населенню свою урядову Російську Православну Церкву. Вірні в Україні не мають довір'я до російської церкви й тому по наших селах і містечках відбуваються Богослужения по приватних домах. Картину релігійного життя в сучасній Україні можна відтворити собі з уривку листа селянина, який написав його до свого колишнього приятеля і сусіда у ЗДА. В цьому уривку розказує він про те, як наші українці в поневоленій і окраденій навіть з релігійного життя батьківщині відзначили цьогорічне свято Христового Воскресення. Ось уривок листа: „Вчора ходили ми на цвинтар. Вийшло ціле село. Священика не маємо, але люди самі співали Воскресні пісні. На Великдень і вранці і ввечір були відправи по радіо. Проповідь говорив єпископ Бучко і рано і ввечір. Чути, що вже дуже старенький. Вполудне папа передав святочні побажання і благословення. Ми вже навчились, як хор співає, і співаємо разом із ними. Тому то в нас малощо не кожна хата — тепер церква."

Короткий лист і в ньому відбита українська дійсність. Українцям в рідній Україні не дозволено вільно почитати Бога і славити його у своїх церквах. Але цей ворожий терор не вбив релігійности нашого народу, що шукає Божого слова в радіовій передачі з-закордону і прилучується до молитов вільних українців у вільному світі.

Українське Богословське Наукове Товариство видало черговий том „Богословії"

Рим. — У видавництві відновленого Верховним Архиєпископом кардиналом Йосифом Сліпим Українського Богословського Наукового Товариства появився тут з датою 1965 року 29-ий том наукових записок цього ж Товариства „Богословія", під якою то назвою виходили ці записки ще у Львові до 1939 р. На зміст нововиданого тому склалися праці кардинала Йосифа Сліпого, д-р В. Трембіцького, о. Михайла Берже, о. д-ра Мирослава Марусина, о. д-ра Ігоря Мончака та о. д-ра Романа Мазяра. Крім цього надрукований тут огляд двох перших сесій Другого Ватиканського Собору. Багаті також відділи рецензій, бібліографії та хроніки. Названий 250-сторінковий том „Богословії" є третьою з черги книжкою цих наукових записок, виданих у Римі: 27 том появився 1963 р. і 28 том — 1964 року.

Війна у В'єтнамі мусить бути так довго, як цього хоче Північний В'єтнам

Сайгон. — Американські літаки бомбардували знову Північний В'єтнам, щоб знищити головні об'єкти воєнного постачання на фронти. Бомби поцілили військові споруди біля Ганой, як також залізничну лінію між північно - в'єтнамською столицею і Китаєм. Американська команда подає, що там були збиті два американські джетові літаки. В акції проти американських літаків брали участь — як подають звідомлення — літаки китайського походження. Інші американські бомбардувальники повели налет на становище В'єтконґу в Південному В'єтнамі. Суходільні війська не мали великих дій. При очищуванні шляхів біля Нга Транг в середній частині Південного В'єтнаму південно - в'єтнамські з'єднання вбили 50 партизан. Далі дискутується політичне становище у В'єтнамі. Офіційні чиники у Вашинґтоні вважають, що В'єтнам входить тепер, після майже двадцятирічного періоду безперервних воєн у стадію, яка може заломити цей нарід або сформувати з нього модерну націю. Американський уряд стоїть на становищі, що мусить виповнити свої зобов'язання, щоб допомогти в'єтнамському народові станути на ноги. Вашинґтон заявляє, що війна у В'єтнамі залежить від аґресивности Північного В'єтнаму. Ця війна буде тривати так довго, доки Північний В'єтнам буде вести безправну інфільтрацію й аґресію на Південний В'єтнам. В Південному В'єтнамі йдуть тепер політичні демонстрації, що попереджують вибори. В Туї Гоа, 240 миль на північ від Сайґону демонстрували вчора в'єтнамські католики. 10 тисяч демонстрантів підтримували уряд в Сайґоні і продовження воєнних дій проти комуністів. Та католики є в меншості у В'єтнамі. Начисляють около 70 партій, що підготовляють політичну акцію до виборів. В'єтнамська преса присвячує тепер щораз більше місця політиці, насвітлюючи конечність переведення виборів і передачі управління країною леґальній цивільній владі. Вибори у В'єтнамі підтримують теж офіційні американські чинники. Амбасадор Кебот Ладж приїжджає до Президента, щоб звітувати про політичне і воєнне становище у В'єтнамі. Віце-президент Гомпфрі заявив у промові у готелі Вальдорф-Асторія в Ню Йорку, що ЗДА є у В'єтнамі на леґальне запрошення уряду, згідно з договорами і згідно із зобов'язаннями. Він підтримував вибори у Південному В'єтнамі, а на запит, що станеться, як вибори виграють комуністи, він сказав: „хай пробують".

ЗДА зголосили ноту протесту до СССР в справі смерти Мотта

Москва. — Американський амбасадор в Москві Фой Колер передав у совєтському міністерстві закордонних справ ноту протесту проти способу, як совєтські власті поставились до справи таємничої смерти американського громадянина Нюкомба Мотта, який буцім — то, за твердженням совєтських властей, доконав самогубства 20 січня ц. р. у поїзді, коли його перевозили з одної в'язниці до другої. Большевики засудили були Мотта на півтори року в'язниці за те, що той ненароком переступив совєтський кордон від сторони Норвеґії, але зараз потім, зміркувавши це, сам зголосився до совєтської поліційної станиці і просив дати йому прикордонну перепустку. Американська нота відкидає совєтську тезу щодо самогубства Мотта, звернувши увагу, що большевики не дали на це переконливих доказів. Зокрема, совєтські власті відмовилися передати американським властям одягу Мотта, коли він їхав отим в'язничним поїздом, ані знаряддя, яким нібито він перерізав собі жили й горло.

Американська нота стверджує, що совєтська поведінка не звільнила совєтських властей від відповідальности за смерть Мотта. Адвокат родини Мотта, Франсіс В. Адамс, покликавшись на твердження приватного лікаря, що бачив тіло Мотта після передачі його родині, твердить просто, що 27-річного Нюкомба Мотта вбили. Вістка про „самогубство" Мотта була з самого початку дуже підозріла: не було найменшої причини, чому той 27-річний американець, син заможних батьків, який ще підчас совєтської судової розправи говорив про бажання мерщій вернутися до Америки, до своєї праці, мав кінчати самогубством, та ще й у залізничній туалеті і невідомо яким предметом?! Західні кореспонденти висловлювали здогад, що сторожі, чи інші в'язні, що їхали з Моттою, хотіли пограбувати його: Мотта дістав пакунок від амбасади ЗДА і своєї родини.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УНДОМУ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — В суботу 23 квітня ц. р. відбулися у великій залі Українського Народного Дому Загальні Збори уділовців (шеровців) тієї установи. Після звідомлень голови УНДому адвоката Ю. Волинця і скарбника І. Винника — переведено — за ротаційною системою — вибір 5-ох членів Дирекції. Обрані: Ю. Волинець, І. Ґелетій, Ст. Ярема, д-р Ярослав Падох і Мирослав Лепкалюк. Головував на Зборах Ю. Волинець, секретарював Є. Стахів.

У Філядельфії вшанують пам'ять Івана Франка

Філядельфія. — В суботу 30-го квітня Літературно-Музичним Вечором, що його влаштовує Літературно-Мистецький Клюб під протекторатом Відділу Українського Конґресового Комітет Америки, Українська громада у Філядельфії відзначить 110-ті роковини від народження і 50-ті від смерти Івана Франка.

Вечір має загальногромадський характер. — У програмі є промова д-ра Григорія Лужницького та виступи молодих мистців: піяністки Ждани Кравців, рецитаторки Лади Прокоп, челіста Доріяна Рудницького, співачки Галини Сохан і акомпаніяторки Линди Діviля. Лада Прокоп, яка рецитуватиме поему „Іван Вишенський" і Галина Сохан, студентка Джуліярд Коледжу в Ню Йорку, виступлять перший раз у Філядельфії.

„СВОБОДА" З ДАТОЮ 28-го КВІТНЯ НЕ ПОЯВИТЬСЯ

„Свобода" з датою четверга 28-го квітня 1966 р. не появиться з уваги на те, що друкарня буде зайнята друком звітів та інших матеріялів, зв'язаних із недалекою вже 26-ою конвенцією УНСоюзу. Натомість число з п'ятниці 29-го квітня появиться в збільшеному об'ємі.

УККА ЗАПОЧАТКУВАВ ПІДГОТОВУ ВОСЬМОГО КОНҐРЕСУ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

Ню Йорк, Н.Й. — В п'ятницю, 22-го квітня ц.р. у власній домівці, відбулося місячне засідання Екзекутиви Українського Конґресового Комітету, на якому обмірковано цілу низку біжучих справ та започатковано підготову до УІІІ-го Конґресу Американських Українців, який запляновавний на 7-9 жовтня ц. р., в готелі Ню Йорк Гілтон, при 6 Евню і 55-ій вул. в Ню Йорку. Цей Конґрес проходитиме під знаком 25-річчя УККА й тому вирішено, що він має бути маніфестацією української американської спільноти в ЗДА.

У дискусії над програмою УІІІ Конґресу Американських Українців голос забирали проф. д-р Л. Е. Добрянський, Й. Лисогір, Я. Гайвас, д-р Б. Коваль, д-р М. Стахів, д-р В. Душник, Л. Футала, Г. Білинський, А. Батюк, д-р М. Ценко, д-р Я. Падох, мґр І. Базарко, п-і О. Лотоцька та інші. У висліді устійнено напрямні, кого з урядових чинників та визначних американців запросити до участи в цьому Конґресі, як теж обрано Конвенційний Комітет під головуванням Йосипа Лисогора і Редакційну Колеґію для виготовлення Ювілейної Книги УККА за редакцією д-ра В. Душника. У склад Конвенційного Комітету увійшло 23 особи і до нього кооптують ще таких, які зможуть прийняти якісь функції. Членами Редакційної Колеґії стали: д-р М. Стахів і ред. М. В. Дольницький.

Учасники засідання, які вшанували однохвилинною мовчанкою пам'ять померлого Директора Канцелярії УККА бл. п. Василя Мудрого, одноголосно вирішили назначити на звільнене місце Директора Канцелярії мґра Івана Базарка, дотеперішнього організаційного референта.

Далі вирішено видати відозву з приводу 40-их роковин смерти Головного Отамана бл. п. Симона Петлюри з закликом до Відділів УККА відзначити ці роковини в травні місяці ц. р. й проголосити заяву в зв'язку з відновленням наґінки та переслідувань українських діячів культури в Україні.

Звіт з подорожі до Торонта, на Конференцію з Програмовою Комісією ПАУК для скликання Світового Конґресу Вільних Українців, складали члени Організаційної Комісії ПАУК: пп Й. Лисогір, Г. Білинський, д-р М. Стахів і п-і О. Лотоцька. Звіт виявив, що справа скликання цього Конґресу набрала конкретних форм і що він відбудеться в Ню Йорку в листопаді 1967-го року.

Про сходини Статутової Комісії, яка цього ж дня відбувала своє засідання, звітував д-р М. Стахів. З огляду на неприсутність кількох членів цієї Комісії вирішено скликати друге засідання на найближчий час. Про фінансові справи звітував касир д-р Я. Падох, який представив прелімінар бюджету УККА, що піде на затвердження Ради Директорів на засіданні в суботу, 18 червня ц. р. Д-р Я. Падох предложив вислід збірки національного датку в 1965 році, що дала суму: $83,279.00. Поіменний список всіх жертводавців вже видрукований і вкоротці буде розісланий, як вкладки до часописів „Свобода", „Америка", „Народна Воля" і „Українське Народне Слово". Відділи УККА дістануть окремо статистичні дані про стан збірки національного датку в їхніх місцевостях.

Подрібний звіт зі своєї діяльности у Вашинґтоні зложив проф. д-р Лев Добрянський. У своєму звіті він заторкнув такі справи: цьогорічне відзначення Тижня Поневолених Націй, Академії Свободи, Акції за видання Шевченківської Пропам'ятної Поштової Марки, Шевченківського Відділу в Конґресовій Бібліотеці, Українського Квартальника, Доповідей імені І. Франка та інші проблеми.

Інформацію про видавничі справи УККА складав д-р В. Душник. На днях з переплетні виходять дві англомовні книжки, а саме: Архітекти російського комунізму в Україні, Жидівсько - Український збірник статтей та Індекс статтей поміщених за 20 літ в „Українському Квартальнику". Канцелярія УККА почала розсилку щойно виданого памфлету, як відбитки з конґресових рекордів промов сенаторів і конґресменів з нагод цьогорічного відзначування в Конґресі ЗДА 48-ої річниці Незалежности Української Держави. Він також подав звідомлення і з відбутих конференцій КАСІД-у і Американської Конференції для Поборювання Комунізму.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ПРОФ. ДОБРЯНСЬКИЙ ДОПОВІДАЄ У СІТОН ГОЛ УНІВЕРСИТЕТІ

Нюарк. — В рамах циклу доповідей „Біжуча криза в Америці", що їх організує Сітон Гол Університет в Савт Орендж (біля Нюарку), виголосить доповідь професор економіки університету Джорджтавн Лев Добрянський. Він говоритиме про деякі видання з економіки. Доповідь голови УККА відбудеться в п'ятницю, 29-го квітня на кемпусі цього університету в Савт Орендж.

КОНЦЕРТ УЧНІВ ПРОФ. АНТОНІНИ ЛИСЕНКО ВІДБУДЕТЬСЯ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Українська Вільна Академія Наук влаштовує в неділю, 1-го травня, о год. 2-ій після полудня, в залі Академії концерт визначних учнів Музичної Школи проф. Антоніни Лисенко у Філядельфії. Концерт складається з двох частин: в першій будуть виконані оперні арії, а в другій пісні на слова Тараса Шевченка. Виступають П. Манойло, О. Стеценко, Н. Терещенко і Ю. Трипупенко. При фортепіяні проф. Зоя Маркович.

ДОПОВІДЬ ПРОФ. ЧАПЛЕНКА

Філологічна Секція НТШ влаштовує в суботу, 30 квітня 1966 р. в годині 6-ій вечером, в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вулиця в Ню Йорку — чергову Наукову Конференцію. Доповідь на тему „Походження козаччини в світлі мовних даних" виголосить проф. В. Чапленко. Перша частина цієї доповіді відбудеться 30 квітня 1966 р., друга частина — в наступну суботу, 7 травня 1966. Обидві доповіді є призначені для ширшого загалу громадянства.

„ТАРАС ШЕВЧЕНКО" МАЙБОРОДИ В ЛМ КЛЮБІ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Як повідомляють з Літературно-мистецького Клюбу в Ню Йорку — в п'ятницю 29-го квітня ц. р. буде виконана там з платівок опера Г. Майбороди „Тарас Шевченко" в 3-ох діях. Вступне слово виголосить О. Музиченко. Коментар про лібретто подасть пані С. Нагірна. Початок о год. 8 веч.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Ситі і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Загрожене існування преси

З усіх численних і різногранних проблем преси на першому місці стоїть, очевидно, проблема можливости „голого" її існування. Звузились і далі звужуються ті можливості внаслідок таких обставин, як: зростання коштів продукції у зв'язку із зростом цін паперу, транспорту, платень складачів, технічного персоналу, членів редакції й адміністрації, — суперництво радіоповідомлень і телевізійних передач, врешті суперництво журналів з інформаційними оглядами, зокрема тижневиків. Щораз більший зворот слухачів і глядачів в сторону радіоапаратів і телевізорів знеохочує торговельно-промисловий світ давати оголошення до газет. Водночас видавці розуміють, що газетне підприємство, як і кожне інше, вимагає щораз нових інвестицій, які знову ж збільшують кошти продукції — і так твориться заворожене коло.

Ця справа знову набрала розголосу, коли три нюйоркські щоденники — „НИ Гералд Трибюн", „НИ Ворлд Телеґрам енд Сан" і „НИ Джорнел Амерікен" рішили об'єднатися в новому окремому видавництві, при чому має появлятись тільки одна газета щоденно вранці й одна по полудні. Ці три щоденники мають наклад понад 1,260.000 примірників у будні дні та дальших 350.000 примірників у неділі. Але видавці пред'явили конґресовій Комісії проти творення картелів документарні докази, що названі газети мають щорічно чимраз більші втрати, які загрожують їм банкрутством, і що тому об'єднання є єдиним засобом збереження їх бодай у такій обмеженій формі. На цій основі формально дано їм дозвіл на об'єднання, але заплановане на минулу неділю перше нове видання не появилось внаслідок — страйку складачів та іншого технічного персоналу.

Річ у тому, що в результаті об'єднання названих трьох щоденників їхній редакційний і канцелярійний персонал має зменшитися з 4.728 осіб до 2.493. Робітничі спілки слушно зажадали сяк-так пристойного відшкодування людям, які довгі роки свого життя віддали газетній професії і раптом опиняються без праці. Справу відшкодування ускладнила ще й та обставина, що редукцію персоналу переведено без уваги на принцип сеньйорату. Коли видавці покликувались на свої втрати і арґументували, що зменшення наполовину числа працівників запевнить працю бодай отій другій половині, залунали поважні фахові голоси критики, які звертали увагу на те, що деякі інші американські щоденники в такий самий час збільшили свій наклад, отож причиною знижкової тенденції названих трьох нюйоркських щоденників була недолугість їхніх адміністраційних апаратів.

Безпосередньою причиною 114-денного газетного страйку в Ню Йорку в 1962-63 році було, між іншим, закриття щоденника „Дейлі Міррор". Побоюючись, щоб подібна історія не повторилась і щоб Ню Йорк знову не опинився в „темряві", коли всі інші щоденники приєднаються до страйку з солідарности, — губернатор Рокефеллер, сенатори Джевітс і Кеннеді та посадник Ліндсей взялися за посередництво. Воно покищо успіху не мало. Однак, і видавці і професійні спілки повинні знати, що газетний страйк в першу чергу кривдить — сірих громадян.

Організована допомога

Нотатка під назвою „Хто допоможе сиротам", надрукована на першій сторінці „Свободи" з 18-го березня, мала широкий відгомін. Читачі „Свободи" виявили глибоке співчуття для бідної матері з дітьми-сиротами в далекій Бразилії. На адресу „Свободи" прийшли сердечні відгуки, ба навіть грошові посилки. В акцію допомоги потребуючій родині включилися наші радіопрограми та деякі організації.

Та цей надрукований у „Свободі" і переданий через радіо заклик не вийнятковий. І перед ним і після нього редакція діставала прохання про допомогу з різних кінців нашої землі. Один із багатьох листів з проханням допомоги надруковано тільки тому, щоб вказати нашій громаді, що справа допомоги постійно актуальна. Але газета не може займатись постійно харитативною кцією, бо це не її завдання.

Справа допомоги не вичерпується одним, навіть наймаркантнішим випадком. Кожне зорганізоване суспільство мусить постійно вести харитативно-допомогову акцію. Понад двадцять років існує в ЗДА Злучений Український Американський Допомоговий Комітет, що постав з об'єднання всіх допомогових організацій і комітетів для великого загальнонаціонального завдання: допомогти українцям, які потерпіли внаслідок світової війни. Про працю ЗУАДК всі добре знають. Ця установа допомогла десяткам тисяч утікачів-скитальців прибути на нові місця поселення і зажити заможним життям. Та на цьому не вичерпалась її діяльність. Вона й далі допомагає українцям у потребі.

На адресу канцелярії ЗУАДКомітету з усіх-усюд приходять прохання про допомогу матеріяльну і правно-леґальну. ЗУАДК утримує своє Европейське Представництво, що його роля до певної міри збігається з ролею консуляту. Це наше представництво заступає інтереси українців перед урядовими чинниками, бо ЗУАДК має міждержавне визнання і співпрацює з офіційними допомоговими установами різних держав.

Після того, як скінчилась акція масового переселення, фонди ЗУАДКомітету дуже змаліли. В останніх роках вони обмежуються лише впливами із збірок на коляду, що дає пересічно не більше, ніж п'ять тисяч долярів річно. З таким бюджетом діяльність ЗУАДКомітету не може бути на висоті. Українська громада у вільному світі мусить здати собі справу з того, що це її обов'язок забезпечити свою допомогову установу фондами.

Відгук громади на один маркантний заклик про допомогу дуже відрадний. Громада розуміє своє завдання подати поміч ближньому в потребі. Громада мусить також розуміти, що поміч мусить бути зорганізована і цілеспрямована. Не можна кожного окремого випадку виносити на шпальти преси. Маємо допомогову установу, і вона повинна займатися справами допомоги. Тож даймо цій установі нашу підтримку, забезпечім її фондами, щоб вона могла охопити всю допомогову акцію, простягнути помічну руку в кожному випадку і зорганізувати допомоговий сектор так, як цього вимагає українська дійсність.

СПРАВА ІНФЛЯЦІЇ

Кожний американець знає, що він тепер більше мусить витрачати на свої щоденні потреби, як рік, два чи три роки тому. Він ще більше стурбується, коли почне пригадувати, скільки коштували хліб, молоко, м'ясо, цигарки, убрання чи навіть щоденна газета в 1958 чи 1959 роках, і скільки ці всі товари коштують тепер.

Та звичайний громадянин не дуже журиться цим, бо грошей на щоденні потреби йому вистачає, і, крім того, він може ще навіть збільшувати свої заощадження в банку.

Але економісти й політики стверджують, що зростання цін на товари і підвищування оплати за працю — це так звана інфляція. Люди, які жили після першої світової війни в різних европейських державах пам'ятають, коли то паперові гроші до такої міри втратили свою вартість, що їх треба було носити в кошиках, і домашні господині йшли на закупи з мільйонами марок, франків чи якоїсь іншої валюти.

Про інфляцію часто згадується тепер в Америці. Президент Джансон не раз заявляв цього року, що його Уряд видасть відповідні зарядження і звернеться до Конґресу з відповідними пропозиціями, коли прийде до переконання, що інфляційний тиск загрожує захитати економіку цієї країни.

Покищо Президент обмежився тим, що закликав усіх американських громадян купувати тільки необхідні для щоденного життя товари, щоб таким чином сповільнювати економічний „бум", який сприяє ростові інфляції.

Президент заповів, що коли зайде потреба, то він не завагається запропонувати Конґресові збільшити прибуткові податки, щоб в такий спосіб зменшити запаси долярів у кишенях податковців.

Статистичне бюро Департаменту Праці повідомило, що індекс цін у березні цього року збільшився на 0.4 відсотка в порівнянні з індексом 1957 - 1959 рр. і становив 112. В роках 1957-59 він виносив 100.

Треба пригадати, що індекс цін у лютому ц. р. збільшився був аж на 0.5 відсотка, і таким чином зростання коштів прожитку в двох попередніх місяцях становило аж 0.9 відсотка, що було рекордовим для двох місяців від 1958-го року. Збільшення індексу цін від березня минулого року до березня 1966 р. виносить аж 2.8 відсотка, що було найбільшим річним зростанням також від 1958-го року.

Навіть в урядових колах уважають це збільшення коштів прожитку турботливим, хоч не заявляють, що воно наблизило нас до урядового рішення підвищити прибуткові податки. Комісар статистичного бюра в Департаменті Праці Артур М. Росо заявив, що кошти прожитку, мабуть, збільшаться і в квітні, хоч гуртові ціни не зростають від половини лютого ц. р.

Ціни в першій чверті цього року зросли у більшій мірі, як то передбачали в урядових колах. Збільшення вплат до системи соціяльного забезпечення не мало жадного впливу на зменшення закупів, чого Уряд сподівався. Населення не збільшило своїх ощадностей, тільки зменшено суму заощаджуваних грошей в порівнянні з темпом росту ощадностей в минулому році.

Витрати Федерального Уряду зросли в першій чверті цього року на $6 більйонів і становили в річному відношенні $133 більйони.

Республіканські члени Конґресу заговорили про інфляцію. Провідник республіканців у Палаті Репрезентантів Джералд Форд із Мишиґену сказав, що лише дві гальми можуть спинити цю небезпеку: обмеження урядових витрат або підвищення податків, але Уряд Джансона - Гомфрі не займає ясного становища в цій справі.

З урядових кол вже давніше заявляли, що Уряд уважно стежить за розвитком економіки, і, на випадок потреби, негайно вирішить, чи треба вжити спеціяльних заходів, щоб обнизити інфляційний тиск на економіку країни.

Президент Джансон на пресовій конференції в суботу 23-го квітня заявив, що покищо не вважає за конечне просити Конґрес про збільшення податків. Рішення в цій справі Уряд зможе винести десь аж наприкінці травня, коли стане відомим, чи збільшився індекс цін і в місяці квітні.

Перша людина, що живе із штучним серцем

Гюстон, Тексас. — 65-річний гірник Марсель ДеРуддер живе із штучним пластичним серцем, що йому вклав на місце його власного хірурґ д-р Майкел ДеБекі під час операції, що відбулась в лікарні в Гюстон. Це третя цього роду операція. Дві попередні, в яких два інші пацієнти дістали штучні серця, продовжили цим пацієнтам життя тільки на короткий час, одному на 4 дні, а другому на 24 години. Штучне серце є величини ґрейпфрута, його функція подібна до функції помпи.

Хірург д-р ДеБекі заявляє, що при теперішніх технічних можливостях можна буде багатьом хворим на серце, спеціяльно тим, які терпіли від запалення суглобів в дитинстві, чи хворих на сильний ревматизм, продовжити вік за допомогою штучного серця. Операція ДеРуддера тривала шість годин. Д-р ДеБекі заявляє, що якщо пацієнт поживе добу-дві, тоді він має надію ще жити довго із штучним серцем. Д-р ДеБекі є спеціялістом від серця; він кожного дня робить кілька операцій серця.

Богдан Галайчук

„НЕРЕҐУЛЯРНІ БАНДИ" ЧИ „АРМІЯ, ЗОРГАНІЗОВАНА НА МІСЦІ"

II

На наш погляд, опінія арґентинського міністра правильніша, ніж американського, але й він не вичерпує справи, обмежуючись постачанням, бо ми вважаємо більш суттєвий інший елемент: вишкіл „організованого на місці війська", тобто партизанки. Зброю можна дістати і на місці, наприклад, купуючи її від скорумпованих старшин чи персоналу інтендантури або роззброюючи поліцію, а то й дрібні, ізольовані військові залоги. Вистачить пригадати випадки, коли комуністи роззброїли три бразилійські залоги, розміщені вздовж арґентинського кордону, або мехіканську залогу в Мадера, на американському прикордонні. В деяких країнах можна зібрати чи купити досить зброї і амуніції, яку роздано цивільному населенню напередодні чи під час революції. Скільки зброї є, наприклад, в цивільних руках у Домініканській республіці!

Інша справа з вишколом. Відомо, що успіх партизанки залежить у першу чергу від тактики, яка є занадто специфічна, щоб могли її опанувати аматори чи бойовки, школені у важких умовинах підпілля. Вищим партизанським старшинам необхідний систематичний вишкіл, який можливо дістати лише на території Куби чи іншої комуністичної держави. Щойно коли здобудуть вони його, можуть вишколювати нижчих старшин та підстаршин „ін партібус інфіделіюм", тобто у т. зв. буржуазних державах. Наприклад, при ліквідації невдатної спроби такого роду в Арґентині, жандармерія зловила кількох вищих інструкторів, вишколених на Кубі та в Східній Европі (командувач, що згинув у бою, був родовитим кубинцем), і нижчих, вишколених у рядах Армії Національного Визволення у Венесуелі.

Як конечна і вистачальна умовина організації партизанки, вишкіл вищих партизанських кадрів можна вважати, на нашу думку, достатнім критерієм агресії за посередництвом т. зв. озброєних банд; постачання зброї та амуніції є додатковим критерієм.

На перший погляд, ці наші міркування можуть робити враження ультраправничого розколювання волоска на чотири частини, насправді ж мають вони зовсім практичне, політичне значення.

В'єтнамська війна, яка творить поважну загрозу для світового миру, почалася від партизанки, спершу у Північному В'єтнамі, опісля, після поділу країни, у Південному. Безпосередньо після того, як війська Мао дійшли до в'єтнамського кордону, витворився на південь від нього театр партизанки. Коли б пейпінґський уряд був свідомий, що та субверсія наражає його на поважну міжнародну відповідальність, ледве чи рішився б він на неї впродовж довгих років, поки вилизався б з ран громадянської війни, зломив збройний протикомуністичний спротив, сконсолідував поліційний апарат. Ледве чи був би зразу насмілився, коли б був свідомий, що Франція потрактує ту субверсію, як аґресію, і відповість на неї, скажімо, бомбардуванням Пейпінґу. Якщо партизанка була б і почалась у В'єтнамі, то куди пізніше, і не розрослася б вона до сьогоднішніх розмірів, не поставила б ЗДА перед трагічним „бути чи не бути", а вслід за тим перед широким заанґажуванням у в'єтнамську війну.

Звідтіля історична вага вашинґтонської резолюції з 25 липня 1964 року, яка творить у діючому на Західній півкулі міжнародному праві деліктивну фігуру субверсивної аґресії, трактуючи її нарівні зі звичайною збройною аґресією, тобто даючи жертві право леґітимної самооборони, навіть збройними засобами*.

Коли б, скажімо, Куба сьогодні виладувала на венесуельському побережжі зброю для партизанів так, як це зробила 1 листопада 1963 року, Венесуеля мала б право потрактувати це нарівні з висадом кубинського війська і у відплату збомбардувати Гавану чи інші кубинські міста.

Після проголошення вашинґтонської резолюції організація партизанки чи інші форми субверсивної аґресії стали дуже ризиковною справою, яка вимагає великої обережности, а обережність послаблює розмах і ефективність такого роду операцій. Звідтіля практичне значення якнайпрецизнішого правного визначення субверсивної аґресії: чи має вона лише посередній характер (Раск), чи таки безпосередній (Заваля Ортіз), і чи обмежується вона висилкою зброї й амуніції (що є можливе, коли йдеться лише про недалекі, розташовані над Карібським морем країни) чи обіймає також вишкіл і висилку командних кадрів для здійснення аґресії „армією, зорганізованою на місці".

Чи не дезактуалізує цих питань невдача „в'єтнамізації" Латинської Америки, тобто ліквідація колюмбійського оперативного театру і невдача створення перувіянського? Боїмося, що ні. Не віщує нічого доброго Триконтинентальна Конференція Солідарности, яка відбулася саме на Західній півкулі, в Гавані, і на якій був створений перманентний орган для „координації соціялістичної революції" — вже на вищому рівні, враховуючи дотеперішні невдачі та їхні причини.

* Піддаємо цю справу докладній міжнародноправній аналізі у студії під заголовком „Субверсивна аґресія", вміщеній в арґентинському періодику „Ель Деречо" („Право") з 4, 5 і 6 листопада 1965 р. Ця стаття творить уривок з 5-го розділу („Партизанка"), заактуалізований нав'язанням до в'єтнамських та перувіянських подій, до гаванської конференції і поданий в журналістичній формі.

Леся Лисак

БЕЗ ПАТОСУ

У театрі кожний актор мав своє амплюа. Невеличкій, тендітній „інженю" ніколи не доводиться грати ролі Леді Макбет. Характерний актор, що грав ролю Хоми — ніколи не грав ролі Гриця. В театрі кожний одержував певну ролю, і несподіванки траплялися рідко.

Хто це сказав, що ми всі є акторами на великій, незбагненній сцені життя?

Театральні постави мали завжди якесь логічне оправдання. Навіть найбільш фантастичні дійства можна було завжди якось пояснити.

У великому театрі, що зветься життям, відіграно раз драму, що її багато з нас ще й досі не може збагнути. Акторами в цій драмі були ми самі. Драма звалася дуже просто, майже банально, якщо хтось любить незвичайні заголовки. Вона звалася „Війна". Для уточнення — „Друга Світова Війна".

Ах, це було вже так давно. Чверть століття. Чи варто про це згадувати? Можливо, що не варто, якби не те, що в тій драмі так помішались амплюа, що ще й досі актори не можуть віднайти самих себе. Бачите — їм прийшлось грати незвичні ролі, яких вони перед тим не завчали. І ще тому, що Режисер, який ставив цю драму, не сказав їм, яке буде закінчення. Коли вони невдало виконували свої ролі — він стояв осторонь і глумливо посміхався. Він мав дуже тверду руку — цей Режисер. Звався — Доля.

Актори, що виступали в його драмі — грали без патосу. Навіть ті, що вмирали на сцені. Навіть тим, що вмирали — не підносили квітів. Режисер не дозволяв. Скажіть — хто міг покласти квіти на могилі того звичайного хлопця в мундурі, що впав під Бродами? Або того, що його звали „упівцем" і що згинув у лісі? А вони ж таки виконували свої ролі бездоганно — і зовсім щиро.

Але ви, здається, хотіли розказувати про сучасні ролі? Про тих, що ще й досі не зійшли зі сцени, на якій Режисер звелів грати незвичну дію? Ви бачите цього стрункого, старшого пана із сріблястими скронями? Він колись, ще за першої світової війни, носив мундур Усусуса і всім своїм розмріяним, студентським серцем вірив у воскресіння України. Він за це боровся. Чи навіть колись у тифозному сні, тоді в Чотирикутнику Смерти, з якого він чудом врятувався, снилася йому його нова роля? Ця, що він веде її тепер на передмісті Бруклину. З галицького містечка до Бруклину — така ж далека дорога! І стільки разів доводилось змінювати амплюа!

Пождіть... тоді їх в пісні звали „Лицарями Червоної Калини" — але в новій драмі звали вже „скитальцями", „еміґрантами", а тепер — громадянами іншої країни. Не тієї, за яку він переходив Збруч, не тієї, де стелилася дорога з Бережан до Кадри, не тієї, де журавлі ключем відлітали... ох, скільки ж їх вже відлетіло... І під теперішнім небом годі старому Усусусові шукати журавлиних ключів — джети тепер ширяють, і хто б найкращим із Дон Кіхотів тепер захоплювався? Помінялись амплюа, помінялись ролі, декорації, не як у стрілецькій пісні „терням заросли шляхи" — а вулицями Бруклину старший сивий пан іде та йде у своїй новій ролі..

... Цю сивоволосу пані з лагідною усмішкою — ви ж знаєте? В селі, що серед нив, на приходстві, під старими липами — її колись звали „їмостею". Там, де, приходячи, скидали шапку й казали „Слава Ісусу Христу". Приходство старе, дерев'яне. Скільки ж разів ви там на празниках бували! А на свята, вакації, пригадуєте, як студенти приїздили, співали цілими вечорами?.. Липи як пахли тоді — пригадуєте? На прогулянки, в поля, в ліси, і їмость завжди з тією самою усмішкою вітала, на веранді каву подавали... Навіщо ви це все згадуєте? Ви хотіли сказати, де вона тепер працює — колишня їмость? Пробачте, що переб'ю — ви знаєте, що вона вдовою вже стільки років... Тоді, в сорок першому, як священика вивозили, то вона тоді у Львові в дочки була, тому й залишилася. Ні, прошу, не розказуйте, де вона тепер працює. Хіба ж ви не знаєте, що і старший вік і незнання мови та й взагалі — хіба так легко до всього звикнути? Бувають і трагічні ролі — бачите — з тихого приходства до Піттсбурґу — така далека, така незвична дорога...

... Цього молодого поета з кучерявою чуприною, що тоді писати починав, певно пам'ятаєте? Як же б ні?! Вірші про золоте сонце, що в полі плужком орало, писав... Ні, пождіть, це не так:

Десь то Господь
сонце запряг до плуга
Та орав ним завжди
на скоросвіт рано,
Кланялися скиби
і клалися в смуги,
А поганяв коні..
рум'яний світанок
Божому сонцю..."
Бо сонце орало.

Кажуть, що Режисер ласкавий до нього був. Кращу — одну з цих кращих роль йому призначив — вояка. Ні, та що таке питаєте! Ви ж знаєте, що війна — це не поезія! О так, йому дуже пощастило! Він тепер в порядній фірмі працює, не в фабриці. Питаєте, чи пише? Так — по праці, ночами... Бачите, є актори, що ніяк не хочуть погодитися з новим амплюа.

Ви про цих справжніх акторів питаєте? Тих, що їх звуть професійними? Що ж — ви цю молоду актрису напевно пригадуєте. Ви ж самі казали „дуже талановита", і ніби великою актрисою в майбутньому стане. Така молода, захоплюючо — чарівна. Ах, як це все звучить

(Закінчення на стор. 4-ій)

ШЕСТИДЕСЯТИРІЧЧЯ ОКСАНИ ІВАНЕНКО

У Києві відзначено 60-річчя з дня народження і 40-річчя літературної діяльности Оксани Іваненко. Народилась вона в Полтаві. Батько її був редактором газети і педагогом, мати — вчителькою.

Серед творчого доробку письменниці — численні казки, оповідання та повісті для дітей, а також великий роман-епопея „Тарасові шляхи" з життя Великого Кобзаря.

Михайло Островерха

НАРИСИ З СВЯТОЇ ЗЕМЛІ

(1)

... Зупинюсь тут лиш над щоденщиною життя на св. Землі. Про її душу, про святість цієї Землі, про її духовий зміст — іншим разом поділюсь із Громадою. А тепера — летімо!

Чудова погода. Небо сонцем яскравіє. Рим прощає нас своїми ясносіє́нськими тонами, й наша проща, знісшись на якомусь старому й непевному літаку, минає Неаполь із його „Санта Люція". Калябрію, що своїми безлісними верхами, як пісними морщинами, усміхається до нас; минаємо сонцем опалену Сицилію, Крету. Все в сонці, усе далеке й тому чарівне. Дельта Нілу розкішною зеленню дихнула, Суез рівністю геометричних ліній пригадав нам раціональність свою і — пустеля! А над нею білі тумани хмар, що її загадково заслонили.

Ми осіли в столиці Йорданії — Амані. Бідне, скромне, якесь худе, як той араб, містечко. Безладно розкинені будинки. Де-не-де хочуть пнятись хмародери. Узгір'я охоплюють це місто. Їдемо головним шляхом — його саме розбудовують. Праворуч від нас, на високому узгір'ї стоїть архітектонічно скромна, спокійно міщанська вілля: тут живе король Йорданії.

Заходить сонце. В його останніх проміннях ці гори й неначе ввесь простір сухо крекчуть дивною і ясною пустелею, що її лиш тут і там хоче звеселити смоква, кипарис, обчімхана пальма і гірчичне дерево.

В дорозі на Єрусалим ми наблизилися до берега Мертвого моря. Зупинились. Землю і людей окутав смерк. Важко, мовчазно і таємно простилається плесо моря — 73 кілометри довжини, 27 ширини, 394 метри нижче позему моря. Стоїмо й ми мовчазні. Праворуч ясніють гори Моаб. Іскриться ще в сонці верх Небо, звідки Мойсей побачив обіцяну Землю і, побачивши, вмер там, не дійшовши до неї. Вода якось ліниво, недбало лиже берег, пеститься до нього. Беру в долоню цієї води — вона густа, липка. Кушаю — аж у носі закрутило така сила соли й інших мінералів. У першу чергу соли 26%. А поташу, а йоду... Недалеко купаються молодці. Справді, тут можна плавати, як сокира — на дно не пірнеш! Довше і вигідно можна купатися лише смерком, бо вдень, у сонці, небезпечно опарює.

Сонце уже давно зайшло. Землею стелиться солений вечір, що вже за очі хапає своєю густотою темені; а верхи гір Моаб — неймовірне! — ще фіолетом фіолетіють, палають, наче відгомін Содоми й Гомори. На землю послалась тиха, тепла ніч. У далині забриніли й замерехтіли рівними рядами світла.

— Наближаємось до Єрусалиму!..

Серце защеміло. Всі вмовкли. Перед очима душі в кожного з нас, прочанина, — залежно від глибини знання і почування, — стало це Вічне Місто: Сіон!

***

Старий Єрусалим вітає суворістю своїх старовинних мурів, — як Мур Плачу, — руїн, своїми задуманими банями, зарозумілими мінаретами. Він гамірливий і метушливий; либонь, а то й певно, і за часів Ісуса Христа він такий був. Хоч тоді панували тут, із волі римлян, жиди та й арабський він тоді не був. Певне, були тут і тоді всі народи цього сходу. Життя тут — по східньому, на вулиці. При стрімких, тісних вуличках — ізокрема від Голготи до славної фортеці Антонія — тиснуться одна при одній, усякого розміру, вартости й запаху крамниці. Досі був я певен, що найметкіші купці були фінікійці, жиди, греки, вірмени, ґенуезці. А щойно тут, у старому Єрусалимі, я, здається, переконався, що найметкіші, найприкріші, найнастирливіші і найвлізливіші — це араби. Ви можете замкнути всі двері, вікна, комин, то араб, мов у арабській казці, мишачою дірою влізе до вас із своєю маленькою філіжанкою знаменитої, пахучої чорної кави, щоб вас погостити і свій крам таки вам уницькати. Недаремне були вони колись такі експансивні, бо влізливі!

Каву араби предобру варять! На кожному кроці, у кожній хвилині ви можете її дістати; малі і старі носять її на маленькому підносі, у маленьких чашечках, стоять із ними при дверях гостинниць, ходять по вулицях, частують вас — задарма! — у крамницях, не встигнете висісти з авта — перед вами вже стоїть араб із чашечкою гарячої кави.

Кажу — влізливість араба безмірна! Один із супутників захотів собі купити стару ікону св. Василія. І в одній крамниці знайшов таку ікону. Та якось за першим разом не добив торгу, бо з арабами треба добре й довго торгуватися. Виходить мій супутник із крамниці і тут же хватає його за рукав другий крамар із сусідньої крамниці.

— Хочеш св. Василія? Я маю... Ходи до мене!...

Той подумав:

— Що ж, погляну! А що як...

Витягає араб менше-більше стару ікону...

— Ось тобі й Василій!...

Супутник і я дивимось один на одного: на іконі напис по-грецьки — араб же не знає цього письма, а може припускав, що й покупець не знає його! — каже, що це св. Спиридон, як у нас кажуть: Свирид... Араб присмирнів лиш тому, що торг йому не вдався. А мені прийшов на думку наш Степан Руданський із його торгівцем, що, до потреби, св. Варварі домальовував бороду, і був готовий св. Микола,

Вілмінґтон, Делевар

ШЕВЧЕНКІВСЬКІ РОКОВИНИ

Роковини Шевченка відбулися 3-го квітня. Організатором свята був 54-ий Відділ СУА. Відділ СУА влаштував і заініціював ряд вдалих імпрез, які були виконані власними силами, а оце вперше завдяки хорові „Прометей" з Філядельфії, нам вдалося дати концерт на високому мистецькому рівні.

Програма концерту почалася відспіванням „Заповіту" — хором „Прометей". Вступне слово мав М. Трофименко, а хор „Прометей" під диригентурою п. Івана Задорожного відспівав прекрасно 10 композицій, в яких солістами виступали З. Чорнобіль, В. Сілецький, Є. Білинський, Я. Щука, В. Карпинич і М. Сагатий. Фортепіянове сольо у виконанні С. Трофименка.

Наша публіка була захоплена продукціями славного хору „Прометей" і ми всі хочемо зложити щиру подяку диригентові І. Задорожному, голові хору І. Правдюкові, імпрез. референтові В. Карпиничеві, пяністці Л. Бульбі та всім співакам за товариську поставу супроти своїх сусідів — Вілмінґтону.

Місцеві громадяни успішно доповнили програму концерту. Пані М. Трофименко, культ. освітній реф. відділу, дала реферат про Кобзаря; вірш „І виріс я на чужині", який зворушив присутніх своєю актуальністю, деклямувала Л. Гарванко.

По першій половині програми д-р Д. Скрипець привітав хор „Прометей" і його мистецького керівника І. Задорожного, а панна М. Гаврищук під рясні оплески публіки піднесла диригентові кошик квітів.

Д-р С. Трофименко своєю мистецькою грою на фортепіяні вніс присмну різноманітність в програму.

Лідія Гарванко

Підготова до Тижня Поневолених Націй

Вашинґтон, Д. К. — Національний Комітет Поневолених Націй, що його очолює президент УККА, проф. Л. Е. Добрянський, вже приступив до підготови VIII-го Тижня Поневолених Націй, який відбудеться в днях 17-23 липня 1966 року. Комітет вже вибув низку засідань в цій справі і вирішив цього року влаштувати в столиці ЗДА зокрема велику акцію. Якщо всі складові організації НКПН вив'яжуться зі своїх завдань, треба вірити, що цьогорічний Тиждень Поневолених Націй випаде ще більш імпозантно, як досі. У підготові Тижня та його проведенні УККА відіграє чолову ролю.

Проф. Л. Е. Добрянський вже звернувся з проханням до Президента Линдона Б. Джансона, щоб він вчасно видав проклямацію Тижня Поневолених Націй. На нових фірмових листах НКПН видніють прізвища нового почесного Президента, Дж. Міні, Президента АФП-КІО, нових членів Екзекутиви і нових членів Конгресу.

Наукове Т-во ім. Шевченка в ЗДА
ФІЛОЛОГІЧНА СЕКЦІЯ
Наукова Конференція
відбудеться в суботу, 30. квітня 1966 р. о год. 6-ій веч. в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79-та вул. в Ню Йорку.
Програма:
1. Відкриття.
2. Проф. В. ЧАПЛЕНКО: доповідь на тему „Походження Козаччини в світлі мовних даних".

Вхід вільний — Дирекція Філологічної Секції НТШ

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США
ФОНД ІМ. Д. ДОРОШЕНКА ДЛЯ ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКИМ УЧЕНИМ
КОНЦЕРТ
ВИЗНАЧНИХ УЧНІВ МУЗИЧНОЇ ШКОЛИ проф. АНТОНІНИ ЛИСЕНКО, Філядельфія
Концерт складається з 2-ох частин:
1-ша — Арії з опер та пісні
2-га — Пісні на слова Т. Шевченка та присвячені Йому.
Участь беруть: проф. Антоніна Лисенко, акомпаніямент — проф. Зоя Маркович та учні: П. Манойло, О. Стеценко, Н. Терещенко, Ю. Трипупенко.
Концерт відбудеться
в неділю, 1-го травня 1966 р.
о 2-ій год. дня у великій залі Академії 206 Вест 100 вул., Н. Й.
Увесь прибуток з концерту призначений на допомогу українським ученим.
Комісія Фонду ім. Дорошенка

Ню Йорк, околиця і Надгудсонська Округа Відділів УНСоюзу!
В п'ятницю, дня 29-го квітня 1966 р.
о год. 7:30 вечором в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ 140-142 Друга Евс. (між 8 і 9 вул.) в Ню Йорку
— відбудуться —
ОСТАННІ ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНІ ЗБОРИ ОБОХ ОКРУГ
до участи в яких запрошуємо всіх членів Головного Уряду УНСоюзу та всіх конвенційних Делегатів слідуючих Відділів:
ОКРУГИ НЮ ЙОРК:
4, 5, 6, 8, 19, 46, 66, 69, 86, 117, 129, 130, 158, 160, 184, 194, 198, 200, 203, 204, 210, 211, 256, 267, 293, 310, 325, 327, 361, 393, 433, 435, 450, 455, 457, 485 і 489.
НАДГУДСОНСЬКОЇ ОКРУГИ:
25, 70, 170, 171, 196, 213, 270, 275, 281, 286, 287
НА ПОРЯДКУ НАРАД:
Дискусія над конвенційними справами.
Зголошення кандидатів на урядників Головного Уряду УНСоюзу, та їх звітування про працю, яку виконували на протязі останніх 4-ри роки для добра УНСоюзу. Після зголошення кандидатур, відбудеться коротка дискусія над кожним кандидатом.
Делегати зможуть на цих зборах полагодити справу виїзду до Шикаґо. А. ШУМЕЙКО полагоджуватиме справу виїзду, тому просимо всіх мати зі собою гроші.
Спільна знимка Делегатів.
Присутність всіх делегатів обов'язкова.
Після зборів — Конвенційна Перекуска
За Управу Окружного Комітету м. Ню Йорку і околиці:
ІВАН О. ФЛІС, голова — РОМАН С. ГОЛІЯТ, секретар

Маршалка вже нема між нами

(У сороковий день смерти Василя Мудрого)

Ню Йорк, Н. И. (кк) — Телефонуючи до канцелярії Централі УККА, ніхто вже не почує голосу Василя Мудрого, якого всі звали „паном маршалком", і який був довгі роки інтеґральною частиною УККА, директором Канцелярії, автором багатьох закликів і відозв, співавтором різних резолюцій, тощо. Із несподіваною смертю маршалка Василя Мудрого 19 березня 1966 року, в системі УККА створилася прогалина, якої не вдасться легко заповнити.

Василь Мудрий, не зважаючи на свою недугу і не дивлячись на віддаль свого мешкання від Ню Йорку, далі був у зв'язку з Канцелярією і живо цікавився всіми справами. Коли йому здавалося, що стан здоров'я поправився, він негайно з'явився на праці й взяв участь у другій сесії Крайової Ради УККА, в суботу 19 лютого 1966 року. До кінця сесії він не висидів, бо гарячка в нього піднялася і недуга прийняла гірший оборот. На працю йому вже було тяжко являтися, але, не зважаючи на хворобу, в місяці березні він був в Канцелярії УККА ще два рази і незабаром, 19 березня 1966 року, помер на 73 році життя.

Під враженням недуги й смерти Василя Мудрого, відсутність якого відчуватимемо всі довгий час, працює тепер Канцелярія УККА, якою він керував від 1958 року.

Докажім нашу національну свідомість і солідарність

(мп) — Є такі, що 25-річне існування Українського Конґресового Комітету Америки (УККА) — називають малощо не чудом. Є такі, які дивуються, що вже 15 років проіснував Український Народний Фонд (УНФ), що служить фінансовою базою для УККА. Третім, у тому ворогам української справи, прямо незрозуміло, що УККА та УНФонд, не то що не проявляють познак занепаду, розбиття, стагнації — але навпаки — про що свідчить успіх минулорічної збірки до УНФонду — постійно міцніщає, розвивається. Виходить, що ми в Америці позбуваємося з успіхом прикмет, через які всі наші організаційно - державницькі намагання кінчалися неуспіхом. І саме тому, що маємо одну національно-політичну й громадську репрезентацію в ЗДА, а саме УККА, (а також в Канаді — КУК), у склад яких входять різні організації, установи й політично-ідеологічні групи — ми не тільки набираємо самопошани й віри у власні сили, здобуваємо щораз більші успіхи, але добилися того, що нас шанують та поважають чужі.

І коли хтось ще не усвідомив собі ясно, яку вартість та значення має наша спільна політична репрезентація — УККА та які користи вона приносить для української визвольної справи, то нехай спробує уявити собі, що було б, якби УККА не було.

Підкреслити треба і те дуже додатне явище, що в склад УККА входять організації і люди і старої, і нової еміґрації, і вони знайшли спільну мову та згідливо співпрацюють з молоддю тут родженою, яка має почуття українського походження, — для добра української справи. Далі треба взяти до уваги, що в рамках УККА працюють спільно люди з різних частин України, різних релігійних віровизнань та політичних переконань.

Нема ані людей, ані організацій досконалих, і недуже можна робити краще в УККА. Факт, що долею УККА турбуються наші визначні діячі й загал платників Національного Датку до УНФонду, а деякі навіть висловлюють критичні голоси, свідчить, що УККА всі ми дорожимо й хочемо бачити його якнайкращим.

Існування УККА є великим здобутком українців, і тому цій установі ми повинні давати посилкачну підтримку, зокрема фінансову. Це спеціяльно стосується цього року, року 25-літнього Ювилею існування УККА та 15-річчя УНФонду.

По всіх наших громадах вже почалася цьогорічна кампанія збірки Національного Датку й поодинокі громади приймають визов Філядельфії, де ця акція набирає щораз більшого розмаху. Радіти треба, що наш загал здає собі справу з того, що 10-доларовий, однорічний даток на працю УККА став пережитком і що коло членів „Конґресових Клюбів" постійно зростає. Та це менше важне, чи буде багато членів „Конґресових Клюбів" (які вплачують по 25, 50, 100 чи більше долярів річно), хоч для УНФонду та УККА це велика допомога, але далеко важнішим є, щоб платниками Датку до УНФонду стали всі американські українці.

Іде головно про те, щоб ми виявили нашу національну свідомість і солідарність та повсякчасно даваючи доказ нашого національно - державницького наставлення, розуміючи, що без фінансових засобів — ніяка політична акція неможлива.

УВАГА! УВАГА!
Проситься всіх шановних колег
ЩО ЗДАЛИ МАТУРУ В ЧЕРВНІ 1936 РОКУ НА ФІЛІЇ АКАДЕМІЧНОЇ ГІМНАЗІЇ У ЛЬВОВІ
зголоситися відносно
МОЖЛИВОЇ ЗУСТРІЧІ
на адресу:
VICTOR C. SAJKEWYCZ, M.D.
3900 West 216th Street, Matteson, Illinois 60443

З А З И В

Вже тільки за три дні, бо в суботу, 30-го КВІТНЯ ц. р. відбудеться ТРАДИЦІЙНА ПАРАДА ЛЬОЯЛЬНОСТИ. Цього року Українська Група повинна імпонувати своїм числом, виглядом і народними строями жіноцтва.

В Параді Льояльности, що є переглядом зорганізованого і здисциплінованого Українського Громадянства візьмуть участь ветерани американських і українських армій зі своїми прапорами, Пласт і СУМА та інші молодечі організації, члени Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій та інші установи та сектори Громадянства.

Під час походу, гратиме оркестра церкви св. Юра. На почесній трибуні зустрічатиме Українців разом з іншими достойниками новий мейор Ню Йорку — Джан Линдсей.

Збірка Українців — 91-ша вул. і Медісон евеню, год. 12:45 дня.
Похід розпочнеться при вул. 62-ій.
Участь всіх Українців обов'язкова.

УПРАВА КОМІТЕТУ
Об'єднаних Українсько-Американських Організацій Метр. Ню Йорку

Сиракюзи, Н. Й.

СВЯТОЧНИЙ АПЕЛЬ ОСЕРЕДКУ СУМА

Президія (зліва): Микола Проскуренко, Павло Ткач, Василь Жмур, о. Йосиф Шалока, інж. Іван Романю, Іван Пиндус, а промовляє Іван Пігуляк.

В цьому році під кличем великого каменяра Івана Франка „ум гостри — настальной волю" Спілка Української Молоді у вільному світі відзначає 20 ліття відновлення СУМ на чужині.

З цієї нагоди 27-го березня відбувся в осередку СУМА Святочний Апель, де рано о год. 9-тій все юнацтво зорганізовано вислухало Св. Літургію і спільно прийняло Святе Причастя.

Після Служби Божої в шкільній залі церкви св. Івана Хрестителя відбувся Апель, що його відкрив бунчужний З. Карпишин збіркою юнацтва, піднесенням прапорів під звуки національних гимнів. Бунчужний здав звіт булавному Павлові Ткачеві, а Ганя Полівчак відчитала Святочний Наказ.

В мистецькій частині „Україно моя", вірш М. Боєслава рецитувала мол. юначка О. Руцька, реферат про відновлення СУМ-у на чужині, виголосив ст. юнак Ю. Яремко, а вірш „Молодим" продеклямував юнак З Дацко. Пісні „Зірвалася хуртовина" і „Контра спем сперо" виконав квартет ст. юначок, „Мій усміху юний" продеклямувала мол. юначка М. Зарічна.

По мистецькій частині відбулося врочисте вручення емблем за виховну працю у Відділі з юнацтвом СУМ-у. Акт вручення відзначень перевів булавний П. Ткач. Відзначення одержали: подруги М. Тишко, М. Перла та друзі: Ю. Яремко, Б. Шоробура, П. Микитин, всі кандидати на впорядників, одержали звання впорядників І-го ступення. Рівночасно подруга Б. Жмур отримала підвищення до впорядників 2-го ступення, а подруга Л. Королишин та друг О. Грицик отримали звання виховників І-го ступення. Програму закінчено молитвою „Боже Великий".

По закінченню програми відбулося спільне снідання, яке започаткував о. Йосиф Шалока молитвою.

Голова осередку СУМА В. Жмур привітав все юнацтво, родичів, гостей. Голова СУМ-у говорив про діяльність СУМ-у в його 20-річчя існування на чужині, при цьому згадав, що свято попередила рання радіопередача, присвячена нашому Святочному Апелеві. Короткими привітами вітали о. Й. Шалока, гол. ООЧСУ М. Павлів, п. І. Пігуляк. На закінчення о. Й. Шалока закликав юнацтво і присутніх молитися за всіх борців, які впали за волю України. На цьому Апель закінчено з вірою юнацтва служити Богові й Батьківщині ціле своє життя.

Ст. юнак О. Грицик

Джерзі Сіті, Н. Дж.

„ЛІС ШУМИТЬ" НА СЦЕНІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

20-го березня загостив до нас драматичний гурток при Відділі ООЧСУ і Осередку СУМА в Брукліні з п'єсою в 5'ох діях Володимира Куліша „Ліс шумить" під мистецьким керівництвом п. Алли Давиденко.

Голова місцевого Відділу УККА Іван Цьолко представив присутнім п. Володимира Ласовського, який виголосив вступне слово про УПА, її героїчні змагання за свою власну й незалежну державу.

У великій залі Українського Народного Дому наче на фільмовому екрані проходили картини збройної боротьби УПА з ворогами-москвинами.

Автор переніс присутніх гадками у рідні гори Карпати, цей нездобутий бастіон покореної, але не побореної України.

Герої п'єси змагають до ідеалу, за який наш нарід змагається від зарання свого існування по сьогоднішній день. Присутні уважно слідкували за дієвими особами вистави та з напругою переживали героїчні дії славної УПА.

Добір повстанських пісень доповнювали дію аматорів, що виконували ролі повстанців. —і пісні здобули в цій п'єсі великий успіх у старших і молоді, що чисельно прибула на виставку.

Мистець - маляр Володимир Ласовський намалював чудові декорації, а присутня молодь мала нагоду побачити красивий рідний світ. Виконавці вистави — це ентузіясти, в серцях яких глибоко закарбовані збройні змагання УПА. Виконавці вив'язалися зі своїх завдань бездоганно. Ця вистава зрушила навіть найбільше байдужих, вона залишиться надовго в пам'яті всіх присутніх. У виставі брали участь старші, молодші і малі діти, що виконували ролі з повним розумінням тексту.

Це свідчить, що українська мова цій молоді рідна. Кожну виставу цей гурток опрацьовує дбайливо та уважно, чого доказом є до подробиць виконані ролі, вибагливі костюми, гарні декорації та взірцева режисерія.

Відділ ООЧСУ і Осередок СУМА в Джерзі Сіті після вистави зробив гостям скромне приняття. В дружній атмосфері запрошені гості довго гуторили, співали повстанських пісень, дякуючи за милу зустріч в Джерзі Сіті. Щира подяка авторові п. Володимирові Кулішеві, що збагатив нашу спільноту історичною п'єсою, рівно ж подяка й А. Давиденко, п. Володимирові Ласовському і всім членам драматичного гуртка, що своїм виступом пригадали старшим й молодші рідний край і нарід, що досьогодні змагається з ворогами за краще майбутнє.

Є. Ясеньовський

ПОВІДОМЛЕННЯ ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ УНСОЮЗУ

Щоб могти вчас оформити аплікації нових членів та вислати Відділам місячні рахунки ще перед Конвенцією, просимо секретарів і організаторів прислати придбані ними в цьому місяці членські аплікації не пізніше п'ятниці 29 квітня ц. р. Аплікації, здобуті чи прислані пізніше, будуть оформлені щойно при кінці травня ц. р.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ

Фільм „Скарби України" в Боффалівському університеті

Сповняючи одно з завдань Українського Студентського Товариства, що являється заохочуванням англомовної публіки до студій української культури та мистецтва, Клюб спонзорував фільм „Скарби України", який викликав зацікавлення студентства. Цей фільм висвітлено завдяки старанням Культурно - Освітньої Референтури УСТ, яку очолює Богдан Бейгер. Показано його в Конференційній Залі Театру Боффалівського Університету 2-го березня.

Цей кольоровий фільм — це українське надбання канадійської продукції. В більшості англомовній публіці цей фільм дав змогу пізнати народні строї різних частин України, українські пісні, святочні звичаї. З безплатної фільмової програми скористали студенти Боффалівського Університету та сусідніх коледжів.

Після закінчення фільмової програми Любомир Зобнів, голова Українського Студентського Товариства, начеркнув дальшу програму Клюбу:

1) Під час Великодного сезону (від 25 березня до 15 квітня) за стараннями членів Екзекутиви Володимира Остановича та Христини Дзюби було влаштовано Виставку українського мистецтва в Студентській Юнії Боффалівського Університету. Виставлені були вишивки, різьбарство, кераміка, писанки.

2) 29 та 30 березня Христина Дзюба, секретарка УСТ мала доклад та показувала, як пишеться писанки.

3) Під час міжнародної фієсти спонзорованої Міжнародним Клюбом, можна пізнати українські народні танки.

4) Українське Студентське Товариство часто спонзорує відвідини інших студентських Клюбів.

Любомир Зобнів повідомив, що наше Товариство плянує показати ще один фільм під заголовком „Подорож по Україні".

В програму слідуючого семестру підготовляється вечір в честь Івана Франка для англомовних студентів боффалівської округи.

Колегія Преси та Інформації, Українське Студентське Товариство Боффало

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Знайомими і Приятелями, що дня 16-го березня 1966 року відійшла у Вічність наша Найдорожча МАМА і БАБУСЯ

бл. п.
ТАЦІЯННА ДАНИЛИЩИН

Померла на 86-му році трудолюбивого життя в селі Тарнавка, Західня Україна, оставляючи там внуків Лярису і Богдана та правнука Юрчика, як рівнож дітей і внуків на еміграції в Арґентині і ЗДА.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА будуть відправлені дня 29-го КВІТНЯ 1966 р. о год. 8-ій рано в Церкві СВ. ЮРА при вул. 7-ій East, в яких запрошую взяти участь всіх Приятелів та Знайомих.

В глибокому смутку: ЯРОСЛАВ — син

У ВОСЬМУ РІЧНИЦЮ
невіджалуваної смерти мого Незабутнього ЧОЛОВІКА

бл. п.
д-ра Олександра Плітаса

буде відслужена
ПАНАХИДА
ЗА СПОКІЙ ЙОГО ДУШІ
в неділю, 1-го травня 1966 року
о год. 12:00 вполудне
на місці Його Вічного Спочинку на Українському Православному Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ДРУЖИНА

Д-р РУДОЛЬФ СКИБІНСЬКИЙ
АДВОКАТ

помер 3-го квітня 1966 року у Львові на 80-му році життя.
Похоронений на Личаківському кладовищі.
Тою сумною вісткою ділимося зі Знайомими.

ІВАННА ШЕЛЕВИЧ — сестра
ЛЕВ ШЕЛЕВИЧ — шваґер
РОМАН ШЕЛЕВИЧ з Родиною — Омаґа, Небр.
ОКСАНА ШЕЛЕВИЧ-ФІШ з Родиною — Лондон, Англія

Замість квітів на могилу — пересилаємо 50.00 (п'ятдесят) долярів на Український Католицький Університет в Римі.

Літературно-Мистецький Клюб в Ню Йорку
„Театр в П'ятницю"
Під кер. Вол. Шашаровського з Філядельфії

„ЛЕГКОДУХ"
КОМЕДІЯ НА 3 ДІЇ М. БЕНДИКСА

СУБОТА, 30-го КВІТНЯ 1966, год. 7-ма веч.
в залі Junior High School
Ave. B, ріг 5-ої вул. в Ню Йорку

ШЕВЧЕНКІВСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ У КЛІВЛЕНДІ

Танок-привіт виконаний Українським Хореографічни Ансамблем Дітройту під керівництвом Иоанни фон Драгінди під час Шевченківського Фестивалю, що відбувся 27 березня 1966 р. у Клівленді, Огайо.

На програмках цьогорічного Шевченківського Фестивалю в Клівленді, остання сторінка була позначена датами „1950-1965", а посередині видніло число „101". Число років визначало час існування Українського Хору, який до 1960-го року існував під назвами: Український Народний Хор при ООЧСУ, згодом „Гомін", а від 100-річчя смерти Шевченка, об'єднаний з декількома церковними хорами, став відомий під назвою Хору ім. Тараса Шевченка. Цей хор веде свою корисну працю під музичним проводом Ярослава Барнича та при режисерській співпраці його дружини, Слави Барнич. Число „101" вказує на кількість публічних виступів, концертів, фестивалів і опер, що їх цей репрезентативний хор, за час свого існування, дав на сценах Америки й Канади.

Що й казати, з окремою дбайливістю ставиться цей хор до щорічних березневих імпрез у честь свого патрона, Тараса Шевченка. Під цим оглядом провід хору виявляє своєму патронові належну пошану, а й з другого боку, не забуває про зацікавлення публіки, зокрема народженої вже тут, у цій країні. На місце пересичення словної програми, розрахованої тільки на змисл слуху, люди дістають програму розраховану й на змисл зору. І це новаторське оживлення є головною тайною успіхів хору в таких імпрезах. Біля півтори тисячки учасників цьогорічного фестивалю дістали і цей раз багату програму, в якій було все: від виступу юних бандуристів і танцюристів з Дітройту, до англійської суто-політичної промови конґресмена Чарлса А. Ваніна. Згадані Юні Бандуристи Ліґи Української Православної Молоді з Дітройту (мистецький керівник Петро Китастий, диригент Євген Цюра) своїми продукціями й надійними молодими солістами (Ярема Цісарук), враз із глибоко - настроєвою рецитацією Лесі Кот — „людям серце розтопили". Виступ Хореографічної Групи того-ж міста, був доповненням пиру під назвою „Українська молодь у поклоні Кобзареві". Провідниця цього ансамблю, Йоанна фон Драґінда, показала шляхетну культуру старої України. Яка ж різниця між природнім хороводом — „Привітом" цієї молоді, а подібним привітом недавнобачених „цирковців" з УССР!?... Ті — словом мусіли запевнити: „ми — з України!", хоч існував серед учасників сумнів відносно українськости цього ансамблю; ці — не говорили ні слова, проте з кожного руху цих, роджених уже поза межами України юнаків і юначок, можна було вичитати: „ми — українці!". Хореографічну частину супроводив октет бандуристів. Друга частина фестивалю проходила під гаслом: „В поклоні Патронові" і її виконав Хор ім. Шевченка, співаючи твори Січинського, Людкевича, Вербицького, із сольовими партіями баритона Якова Сідельника. У заступстві професора Я. Барнича хором диригував д-р Ігор Соневицький з Ню Йорку. На закінчення відбулась сценічна картина Стефаникової „Марії", що її виконала драматична секція Хору Шевченка, в постановці Сл. Барнич. Ролю Марії виконала Наталія Макогон. В інших ролях виступали: Ольга Білинська, Анна Павник, Олександер Чайка, Володимир Стригун, Василь Кужда, Михайло Моцьо, а дикторкою описової частини була Софія Бура. Цю фінальну точку програми можна було окреслити гаслом: „Шевченко в акції буднів розчленованого й поневоленого народу". Декрації до драматичної картини змонтував Тимофій Білинський. Гарне враження робив теж великого розміру портрет Шевченка кисти Сергія Терентюка. Фортепіяновий супровід вечора дали молоді піяністки Оля Джуман і Мирослава Баслядинська; остання започаткувала свято сольовою грою американського гимну. Закінчила імпрезу ціла заля українським гимном.

На марґінесі сказаного, можна мати деякі завваги до черговости точок програми. При іншому чергуванні можна було б оминути надто довгі перерви, й на тому скористав би цілообраз імпрези. „Нестратегічним" виявилось теж закінчення програми. Маємо тут на увазі не саму драматичну картину, як радше факт, що кінець був би ефектовніший, якби на сцені з'явилось було все, що жило й виступало, та, разом із залею, могутнім фіналом, довело діло до кінця. Шкода теж, що, через недиспозицію доповідачки, випала з програми українська доповідь. Єдиною допотіддю була англійська промова конґресмена Ваніка про ціну й неподільність волі, що її чемпіоном бу Т. Шевченко. Резонансом цієї доповіді були декларації, що їх відчитав д-р Зенон Винницький, в яких стверджувалось піддержку американської політики у В'єтнамі. На ці публічні заяви наспіла відповідь - подяка Президента ЗДА, а далі від сенатора Лавші та інших чільних політиків цієї країни.

О. Гайський

ЗАКЛИК
УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДСЬКОГО КОМІТЕТУ МЕТРОПОЛІЇ НЮ ЙОРКУ - НЮ ДЖЕРЗІ

До Управ Українських Організацій і Громадян Метрополії

Звертаємося до Вас сьогодні в преважливій справі Вашої активної участи в запланованому на 5 червня 100-доляровому бенкеті, дохід з якого призначений на допомогу в здійсненні славного задуму Первоієрарха Української Католицької Церкви, її Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа: побудувати в столиці християнського світу Римі Український університет.

Створення і влаштування такого університету, заплановане і вже започатковане нашим Архипастирем, повинно мати нашу максимальну підтримку. Деякі з наших громад на американському континенті таку акцію допомоги українському університетові в Римі вже започаткували і з поважним успіхом розгортають. Наша велика громада метрополії Ню Йорку — Ню Джерзі не сміє залишитися позаду. Тому й створився наш комітет, який започаткує цю акцію 100-доляровим бенкетом.

Сподіваємося, що Ви, як свідомий громадянин української спільноти, візьмете активну участь у бенкеті. Просимо Вас також інформувати й заохочувати до участи в бенкеті інших громадян.

Звертаємося до Вас і до всіх членів товариств, організацій та інституцій, з проханням:

1. Зголосити свою участь у бенкеті.

2. Зголосити участь установи чи організації, — стати її членом — опікуном, з управненням до участи в бенкеті подружньої пари.

3. Докласти всіх зусиль, щоб якнайбільше громадян взяли участь у цій небуденній імпрезі — бенкеті, та повідомили нас заздалегідь про передбачену скількість учасників.

Очікуємо Вашої ласкавої відповіді впродовж найближчого часу.

За Управу:
Д-р Ярослав Воєвідка
голова
Інж. Ярослав Городецький
секретар

Ню Йорк, Н. Й.
„УКРАЇНІКА В АНГЛОМОВНОМУ СВІТІ" — ДОПОВІДЬ Д-РА РОМАНА С. ГОЛІЯТА

В середу, 20-го квітня ц.р. в серії доповідей, влаштовуваних щотижня Українським Інститутом Америки в Ню Йорку, публіцист д-р Роман С. Голіят подав слухачам начерк сучасного стану у ділянці англомовних публікацій на українські теми.

Беручи за основу видання після Другої світової війни, прелегент зупинився зокрема на вклад, який дали й далі дають на цьому відтинку Український Народний Союз, Український Конґресовий Комітет Америки, Наукове Товариство ім. Шевченка, Українська Вільна Академія Наук, Славістичний Інститут Маркетського Університету під керівництвом проф. Романа Смаль-Стоцького, Видавництво „Пролог" та ін. Заторкнув він теж видання українських вчених, спонзоровані американськими та канадійськими університетами, стверджуючи, що англосаксонський світ цікавиться українською проблемою. На думку прелегента, українці досьогодні не використали й малої частини тих можливостей, які існують у контактах з англомовними інтелектуалами.

Д-р Голіят уважає, що існує завелика роздрібненість зусиль на полі чужомовних видань і конечним є створення координаційного видавничого центру.

В своїй інформативній лекції прелегент зробив порівнання між зусиллями українців й іншонаціональних груп, головно росіян, на відтинку англомовних публікацій. Він сконстатував сумний факт, що більша частина англомовного світу вважає Україну складовою частиною Росії, чи СССР, і що треба ще дуже великої праці, щоб це фальшиве поняття опрокинути.

Після доповіді вив'язалася дискусія, в якій взяли участь п-на Я. Ковалюк, д-р М. Вацик, д-р Ол. Соколишин, д-р Вол. Душник, мґр П. Ґой та д-р М. Клячко. Дискутанти давали цікаві спостереження з власного досвіду, як теж деякі доповнення. Звернено увагу на можливості співпраці з університетськими видавництвами (п-на Ковалюк); на українську тематику в працях видатних англо-саксонських вчених (д-р Вацик); на брак зареєстрування українських англомовних видань у відповідних фахових реєстрах, через що такі видання є взагалі невідомі і недоступні потенціяльним читачам (д-р Соколишин). Д-р Душник звернув увагу на поважну працю в ділянці англомовних видань перед Другою світовою війною. Мґр Ґой ствердив факт, що з поважного числа коло 200 українських бібліотекарів-фахівців у ЗДА лиш невелика частина використовує всі можливості, щоб поширити україніку серед англомовного читача. Д-р Клячко згадала про англомовну україніку до Другої світової війни, як теж згоджувалася з прелегентом в справі створення координаційного видавничого центру.

З рамені Українського Інституту Америки вечером проводив інж. Остап Балабан, заступник президента УІА. Після формального закриття доповіді, дискусія продовжувалася в товариській атмосфері при чашці кави й перекусці. Присутніх було 34 особи.

Р. Софронович

БЕЗ ПАТОСУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

тепер дивно! Але — це не ваша вина, що ви помилялися. Ви ніяк не могли передбачити драми під назвою „Війна".

Ви ж про цю актрису не докінчили... Зовсім коротка розповідь: вона тепер у фабриці сиґар працює, так, як колись Кармен. Тільки що та на сцені, а ця в житті. Кармен нагороджували оплесками — тепер це більш реально: фабричні виплати відбуваються щоп'ятниці. І ще маленька різниця — у тій фабриці, де вона працює, ніхто не співає. І ніхто не затикає квітки у волосся.

... Ви ж розумієте: я не можу перелічувати всіх роль. Навіщо? Ви ж самі граєте одну з них. Цього я певна. А якщо вона не дуже відбігає від вашого давнього амплюа, то граєте її в зміненій поставі, при змінених декораціях. Це ж ясно: з доріг України на автостради та гайвеї — далека дорога.

Ні, це не песимізм. В цих думках немає уболівань над гією — з народної пісні — „гіренькою доленькою". Навпаки. „Доля" вимовляється тепер твердо. Люди, що їх найбільш талановитий із режисерів змусив змінити свої амплюа — стали міцними. Вони навчилися виконувати незвичні ролі. А це велике вміння, якщо брати до уваги, що одна частина їхньої душі залишилася там, а друга живе тут. Дуже велике вміння, з якого навіть скептичний Режисер не має права кепкувати.

ТАРЗАН, Ч. 5611. На кораблі для невільників!

Тарзан, Кюрен і Плетт билися хоробро, але їх швидко перемогли топіянські моряки.

Їх роззброїли й пов'язали, а тоді завели до таємного парту...

В'язні кривилися... Зловісний корабель для перевезення невільників маячив перед ними!